

KAIP Į VAIKŲ IR PAAUGLIŲ KOLEKTYVĄ PRIIMTI ATVYKUSIUS UKRAINIEČIUS?

Paramos vaikams centro psichologų rekomendacijos specialistams, kaip pasiruošti patiems ir paruošti grupę/klasę, kaip iš Ukrainos atvykusiems vaikams/paaugliams padėti pasijusti geriau.

IŠ UKRAINOS ATVYKĘ VAIKAI/PAAUGLIAI GALI JAUSTIS IR ELGTIS LABAI ĮVAIRIAI:

- būti jautrūs ir dirglūs;
- jaustis liūdni;
- stipriai nerimauti;
- būti atsiriboję;
- atrodyti viskam abejingi;
- bijoti;
- stipriai pykti;
- būti linksmi ir užsiimti jų amžiui įprastomis veiklomis;
- patirti stiprius besikeičiančių emocijų protrūkius: verksmo – juoko – pykčio.

KAIP PASIRUOŠTI SPECIALISTUI?

- 1. Apie atvykusį vaiką surinkite kiek įmanoma daugiau informacijos.** Iš kokio miesto atvyko, ar Lietuvoje gyvena su tėvais, ar jie liko Ukrainoje, o gal žuvo ir kt. Žinant daugiau faktų, bus lengviau suprasti vaiko savijautą ir elgesį.
- 2. Išmokite kelis žodžius ukrainietiška.** Išgirdęs savo kalbą, vaikas jausis laukiamas.
- 3. Iš anksto, atskirai susitikite su vaiku ir jo artimaisiais.** Aptarkite, kaip jis nori būti pristatytas grupėje/klasėje. Paklauskite, kaip jaučiasi.
- 4. Pasidomėkite, kaip patirta trauma gali paveikti vaiką/paauglį.** Žinosite, kaip reaguoti nenumatytose situacijose.

PIRMASIS SUSITIKIMAS SU ATVYKUSIU VAIKU/PAAUGLIU

- 1. Paklauskite, kaip jis nori būti pristatytas.** Norėtų papasakoti apie save ar, kad mokytoja trumpai jį pristatytų, o gal norėtų iškart sėstis į savo vietą?
- 2. Patikinkite, kad nebus verčiamas ką nors pasakoti ar daryti.** Niekas nereikalaus kalbėti jam nemaloniomis temomis.
- 3. Pabrėžkite, kad tai, kaip šiuo metu jaučiasi, yra normalu.** Pasakykite, kad nėra blogų ar gerų jausmų ir jis gali visai jaustis.
- 4. Nespauskite kalbėti ir dalintis sunkumais.** Tačiau pabrėžkite, kad jeigu norės, gali su jumis pasikalbėti.
- 5. Jeigu norite paguosti ir nuraminti apkabiniu.** Pirmiausia, įsitikinkite, ar vaikui/paaugliui toks fizinis kontaktas yra priimtinas (galite jo paklausti).

KĄ SVARBU PASAKYTI GRUPĖS/KLASĖS VAIKAMS?

- Iš anksto pasakykite grupei/klasei, kad kartu mokysis vaikas, atvykęs iš Ukrainos.
- Pabrėžkite, kad visi turime būti draugiški ir padėti naujam grupės/klasės draugui.
- Įvardinkite, kaip atvykęs vaikas/paauglys gali jaustis ir paaiškinkite, kad reikės kantrybės bendraujant.
- Aiškiai pasakykite, kad visi jausmai yra normalūs ir tinkami.
- Paskatinkite ir paaiškinkite, kodėl svarbu ramiai reaguoti į jo jausmus ir neįprastą elgesį, pavyzdžiui, krūpčiojimą, stipresnius garsus.
- Priminkite, kad jis nekalba lietuviškai ir nežino darželio/mokyklos taisyklių.
- Susitarkite, kas priims šalia sėdėti, kas parodys drabužinę/virtuvėlę/sporto salę.

PADĖKITE ATVYKUSIAM VAIKUI/PAAUGLIUI PASIJUSTI GERIAU:

- užtikrinkite, kad būtų supažindintas su ugdymo įstaigos patalpomis, žmonėmis ir tvarka;
- reguliariai pasiteiraukite apie jo savijautą;
- paraginkite klausti, jei kyla neaiškumų, dėl ko nors nerimauja ar abejoja;
- gerbkite vaiko teisę į tylos laikotarpį (gali trukti ir keletą mėnesių) – nekalbėti arba nepasakoti apie patirtus įvykius;
- pagarbiai priimkite visus vaiko/paauglio rodomus jausmus, būkite kantrūs ir supratingi, jo pykčio nepriimkite asmeniškai kaip puolimo prieš jus;
- jeigu klausia, kada galės grįžti namo ar kur jo tėvai, atvirai pasakykite, kad nežinote, kada jam bus saugu grįžti; netvirtinkite, kad viskas bus gerai;
- jeigu reikėtų pranešti apie artimojo mirtį, pirmiausia pasakykite: „Turiu tau blogų žinių“, tada: „Tavo mama/tėtis mirė. Daugiau jos/jo nebebus“.

Tėvai, seneliai, globėjai TĖVŲ LINIJOJE (8 800 900 12) gali nemokamai su psichologu pasitarti:

- kaip padėti vaikams ir paaugliams išgyventi netektį, išsiskyrimą;
- ką atsakyti į jiems kylančius klausimus apie ateitį;
- kaip reaguoti į vaikų stiprius jausmus: baimę, nerimą, pyktį ir kt.;
- kas padeda nusiraminti patiems suaugusiems ir vaikams;
- visais kitais klausimais, kylančiais dėl vaikų ir paauglių elgesio, savijautos, tarpusavio santykių.

I-V 9-13 ir 17-21 val.

II 17-21 val. IR RUSŲ KALBA

www.tevulinija.lt

Paramos vaikams centras
Children Support Centre

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija